

Teorie veřejné volby, 5. seminář

Alokace zdrojů

- Soukromý sektor – cenový mechanismus
- Veřejný sektor – hlasování, veřejná volba → problémy: zjištění preferencí voličů, zohledňování rozdílných názorů při agregování preferencí

Seminární práce: Metody pro přepočítání hlasů na mandáty v poměrném volebním systému

- stručně charakterizujte rozdíly mezi poměrným a většinovým volebním systémem, včetně hlavních výhod a nevýhod
- uveďte, jaké metody jsou používány pro přepočítání hlasů na mandáty v poměrném volebním systému, a vysvětlete, v čem tkví jejich odlišnosti
- jaké metody byly používány nebo se zvažovalo jejich použití v ČR, jaký vliv to má na jednotlivé politické strany
- vyjádřete vlastní názor na to, jaký na kvalitu demokracie má použití jednotlivých metod

Většinový volební systém

Volič medián (střední volič)

- takový volič, pro kterého je počet voličů preferujících nižší úroveň veř. výdajů stejný jako počet voličů preferujících vyšší výdaje → výsledná úroveň výdajů při většinovém volebním systému odpovídá optimální úrovni výdajů pro středního voliče
- jednovrcholové preference
- systém dvou politických stran
- strategie středového voliče – strategie s extrémními postoji

Problémy demokratického hlasování

- **Hlasovací (Condorcetův, volební) paradox**
  - o Většinový volební systém nevede k jednoznačnému řešení
  - o Výsledek hlasování záleží na pořadí
  - o Dvě „nebezpečí“ – cyklické volby a manipulace s pořadím hlasování o jednotlivých projektech
  - o Vícevrcholové preference
- **Strategické hlasování**
  - o Hlasování v rozporu se svými preferencemi, tak abyste dosáhli lepšího výsledku

Arrowovův zákon nemožnosti

- Neexistuje žádná hlasovací metoda na principu většinového pravidla, která zaručuje efektivnost, respektuje individuální preference a nezávisí na jednacím pořádku, a to při vícevrcholové struktuře preferencí

Pojmy k zopakování

Poměrný a většinový volební systém

Volič medián

Volební paradox

Strategické hlasování

Arrowovův zákon nemožnosti